

Kiíratási árak:
A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal közt.

Kiíratások és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 4.

Loyalitás és nemzeti érzés.

Nagy igazság az, hogy a magasztost, a nevetségéstől csak egy lépés választja el s mert minden nemes érzés magasztos is, ugyan csak vigyázni kell az érzések nyilvánításánál arra a bizonyos lépésre.

A loyalitás, a felsőbbség, különösen a trón iránti hűség bizonyára a legtisztelre méltóbb érzelem, minek ápolása hazafias kötelesség és semmi egyéb, mint egyszerű ragaszkodás ezredéves nemzeti tradíciókhoz.

De talán éppen ezen érzésnél lépik át legtöbbször a kritikus határt az emberek.

A királynak szüksége van tanácsosokra. Az ország ügyét baját meg kell tartania megbízható emberekkel, kik képviseljék a köznek óhaját elötte s kik módokat javasoljanak a közóhaj helyes kielégítésére.

Mondjuk, megbízható emberekre van szüksége az uralkodóknak és nem mindenre kész szolgálókra. Lakáj elég van körülötte, kiknek ez az állásuk, ezért fizetik őket.

Ha a tanácsadókból lennének lakájok ez nagy nyomoruságnak volna a kezdete, mert nem helyesen informálnák az uralkodót s amint a loyalitás megerősíti, a trónt és hazát, éppen úgy szembe állítja

s zavaroknak teszi ki mindkettőt a hyperloyalitás, a szolgáltság.

Mi mindent nem értünk meg idáig, amit éppen nem kellett volna megérnünk. Az a sok elmaradása a hivatalos testületeknek, minden hazafias ünnepegről, mennyi keserűséget okozott már ország szereté, s mily kellemetlen látvány volt ilyenkor a király palástjába buvó felelősség.

Pedig nem volt ok ezekre a nemzeti érzés elleni tüntetésre, azoknak sem volt kellemes, akik elkövezték, de hát azt hitték, hogy nem tehetnek másképpen, ha csak megsérteni nem akarják a loyalitást.

Ezért két elkeseredett irány uralkodott idáig az országban. Egyik a tulzó loyáliszkodás, másik a tulzó hazafiaszkodás. Egyik mindenben rémet látott, másik mindenből graváment csinált s egyik sem volt méltó a nemzethez.

Most úgy látszik e között a két szélsőség között is sikerült paktumot csinálni.

Alig pár nap előtt egy irodalmi társaság elnöke, kinek semmi egyéb hivatása nincs, mint versben és prózában felszítani és lobogásban tartani a nemzeti érzést — megtagadta a koszorút nemzeti hőseinktől. Szolgalelkűség. Ugyan ki neheztelt volna ezért. Abban a sirban olyan férfiak pihennek, kik ha életben maradtak volna, ma rendjellel s magas czimekkel volnának kitüntetve, mint igen sokan

mások, kik abból az időből élve jutottak a maiba, mert azóta király és nemzet között a szeretet áll s csak rajta keresztül jut a tekintet a multba. Micsoda gondolat azt hinni, hogy a loyalitás halottak koszoruját tépné mohos sirukról. Dehogy is kívánja.

Ime a képviselőház elnökének vezetése mellett részt vesz az ötvenedik évforduló gyászünnepevényén A miniszterelnök maga indítványozta ezt a részvételt, a király első tanácsosa s indítványozhatta is akadály nélkül, hisz a király régen tudja, ismeri a magyart és nem kívánja a feleségtől, hogy férje szerelméért megtagadja az édes testvért, a meghalt testvéreket.

Az idei októberi ünnep igazán értékes ünnep lesz, mert minden faktor részt fog venni benne. És így kell lefolyni a nemzeti ünnepeknek.

Inkább kevesebb legyen, de őszinte, általános és ami fő — ne elválasszon, hanem összetartásra vezessen.

A kongrua a görög katolikus román színódus előtt.

Balázsfalváról jelenti tudósítónk, hogy az odavaló jól informált körökben megerősítik azt a hírt, hogy Mihályi Viktor érsek november 21-ére fogja összehívni az egyházi színódust, hogy állást foglaljon a kongrua-kérdésben. Nagy fontossággal bír a színódusnak hozandó határozata, mert ki fog tenni belőle, vajjon a tul-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Csaktürelem.

— A „Tiszántúl“ eredeti tárczája. —

Írta: Hantke Emil.

Kezdhethem ugyanis, hogy megjöttek a gólyák. Mivel pedig ősz van, világos, hogy ezek a gólyák mind tollatlanok. De nem azért, mintha elhullatták volna tollaikat, hanem azért, mert még ezután fog nőni.

Máskülönben olyanok, mint a rendes gólyák. Folyton kelepelnék és folyton alkalmatlankodnak. Most már sejtetik önök kiről szól a krónikám és így elkezdhetem a cselekvények fonalát előlről gombolyítani.

A szarvasi gymnasiumban egy jóképű, a diákkorból kivénült alak rázta le magáról az érettségi lerakásával az idén, a diák élet egy kissé regulába tartott terheit.

Miután hazánkban az egyedüli, valamire való s a megélhetést a legkönnyebben biztosító pálya a jogi; világos, hogy a mi emberünk is jogásznak szánta el magát. Természetes is, mert a többi pálya — nem pálya.

Igy gondolkodott Lila Benedek is — és jogász lett.

Az iskolai év még be sem köszöntött, már láttam őt városunkban sétálni. Fél sárga cipő, vastag bot, szivar: ez már untig elég volt arra, hogy az én emberemet megismerjem. Az első

látásra megsugta kartársi érzelmektől hevülő szivem, hogy ő nem lehet más, mint gólya.

Ismeretségünk sajna, csak az utcán való látásra terjedt ki. És én ezt a néma találkozást folyton óhajtottam, mert oly jóra való, értelmes arcza volt, hogy lelkem repesett az örömtől, ha őt láthattam. Viszont az ő bizalomteljes tekintetéből azt következtettem, hogy ő is rokonszenvezik velem és így nem maradt volna más hátra, minthogy megismerkedésünk által ez a két rokon lélek találkozzék.

Az alkalom nem is soká váratott magára. Nem jut már eszembe, hogy mit, csak valami csajbókos operettet adtak egy este a színházban. Néma megadással ültem le helyemre, hogy végig szenvedjek egy estét, mikor csak azt látom, . . . hogy . . . nem az na . . . de igen . . . hátha nem . . . de mégis . . . úgy van, éppen mellettem az én szimpatikus gólyám, Lila Benedek ül.

Csak a nagy nézőtér tartott vissza, hogy örömben nyakába ugorva, homlokára nem nyomtam kartársi csókomat. De így csak az a jól eső érzés bizsergette ereimet, melyet éreztem valahányszor fészkelődve egymáshoz értünk. Hevesebb lángfolyam nem futott volna még akkor se rajtam keresztül, ha az én egyetlen ilonkám közelében . . . no már megint mit beszélek.

Tehát ott szuttongtunk egymás mellett. Én ültem a pad szélén, tőlem balra pedig Benedekék. Csupa érdeklődésből is többször

balfele nézek, hogy láthassam a mellettem ülő Lilit. De abban a perczen ijedten és elvörösödvé fordítja előre tekintetét mindig. És teszi ezt folyton, valahányszor csak ránézek. Űhm! Csak nem engem »gusztál«? De akkor miért pirul el?

Szünet alatt kimegy a gólyám. Na most megcsipelek! és loholok utána. Egy oszlopnak nekidőlve elmerengve bámul és kiszámítva fujja cigarettája füstjét.

Na most megvagy! Cigarettát dugok lep-cselőmbe és megszólítom:

— Szabad egy kis tüzet?

— Tessék . . . parancsoljon . . . és felém nyujta cigarettáját, de oly zavartan és ügyetlenül, hogy majd kiégette a szemem. A nagy kaposásban aztán a cigarettát kiejtettem a számból.

Rögtön sajnálkozik, mentegeti magát és megkínál a sajátjából. Elfogadom. Jó fajta egyiptomi cigarettavolt.

— Bocsásson meg uram, de egész . . .

. . . egész meg vagyok lepelve . . . igazán . . .

— De hát miért »kedves kollega ur«?

— Jóformán magam sem tudom — mondá most már egész vidáman. Különben Lila Benedek joghallgató vagyok.

— Örülök a szerencsének. En Őles Tihamér vagyok.

A következő felvonás alatt már mint jó ismerősök dörzsölődünk egymáshoz.

zók, avagy a mérsékeltbb elemek dominálnak-e ez időszert a görög katolikus román egyház kebelében. Tudvalevőleg egyik részén erősen agítálnak az államsegély elfogadása ellen, mint-hogy annak szétosztását a kulturminiszter nem bizta az egyházfőkre, hanem beköveteli magának a segélyezendő lelkesnek névsorát s azok közül azok nevét, akik ellen kifogása van, akik ellen ilyes gyanu forog fenn, törli. Ezen szinódusi határozatnak tehát igen mély kihatása lesz.

Alaptalan vád.

Az Egyetértés avval a váddal és gyanúsítással illeti ma Perczel Dezsőt, a képviselőház elnökét, hogy megfélekedezett a király nevenapjáról és nem kért felhatalmazást arra, hogy ebből az alkalomból a Ház jó kívánatait a trón számolyához juttassa. Hogy mennyire alaptalan ez a vád és mily méltatlan ez a gyanúsítás, annak bizonyítására elég legyen egyszerűen idéznünk a Ház szünetelése utáni első, szeptember 28-iki ülésének jegyzőkönyvéből a következő pontot:

5608. sz. elnök bemutatja a belügyminiszter átiratát, amelyben arról értesít, hogy ő cs. és apost. királyi Felsége legmagasabb névnapján, f. évi október hó 4-én délelőtt 10 órakor a budavári főtemplomban ünnepélyes szent mise lesz.

Tudomásul szolgál. Együttal megbizta a Ház elnökét, hogy ő Felsége legmagasabb névnapja alkalmából a képviselőház hódolatteljes szerencsekívánatait a szokott módon tolmácsolja.

A helyzet Ausztriában.

Bécsből jelenti tudósítónk telefonon: Lovag *Jaworszky* a jobboldali pártok végrehajtóbizottságának elnöke, a pártok vezéreit holnap délután 4 órára értekezletre hívta össze. Felkérte egyúttal a meghívott pártelnököket, hogy tekintettel az értekezlet tárgyának fontosságára, helyetteseiket is hozzák magukkal. Ebből azt következtetik, hogy a jobboldal holnap az új kormány ellen megindítandó akcióról fog tanácskozni. — Gróf *Clary* miniszterelnök tegnap látogatást tett elődjénél, gróf Thunnál és vele hosszasan tanácskozott.

A német radikálisok harezi riadója.

Ennek lehet nevezni azt a programot, melyet Wolf urék legújabbban működésük alapjául kijelöltek. Az »Ostdeutsche Rundschau« közli a parlamenti tombolások nagymesterének saját magas személyében megszerkesztett manifestumát, mely a következő pontokból áll:

1. Magyarországgal a kiegyezés kizárólag a birodalmi gyűlés által elfogadott módon fog megkötettni.

2. A trónbeszéd jelentse ki kötelezőleg, hogy a 14. szakasszal alkotmányos jogok megkerülése vagy mellőzése végett többé visszaélni nem fog.

3. Helyezzen a kormány egy nyelvtörvényt kilátásba, a mely a német nyelv államnyelvi minőségét s zárt német nyelvterület tételeit elismerje.

Szavainak súlyt adandó, kijelenti Wolf ur, hogy a radikálisoknak van erejük követeléseik nem teljesülése esetén a delegáció megválasztását megakadályozni. A mit, a multak tapasztalataiból kiindulva, nem is von kétségbe senki. Hogy pedig a radikális riadó követelményei ma keresztül hajthatók legyenek, arról valószínűleg a pártelnök ur sem ábrándozik.

Október 6. megünneplése.

A holnapi ünnepély napról-napra megszerűbbnek ígérkezik. Az aradi gyászünnepélyre Váradról három koszorut visznek. Az egyik a városé, óriási széles szallaggal, a város színeivel, rajta e felirat:

Nagyvárad közönsége a vértanuknak — Meghaltak ők, él a haza.

A másik koszoru a függetlenségi és 48-as párté. Ennek szallagja nemzeti színű s e felirat van rajta:

A nagyvárad-i függetlenségi és 48-as párt — A nemzet vértanuinak.

A harmadik koszoru a joghallgatóké, egyik szallagja fehér, a másik fekete, felirata a következő:

A szent eszmékkel éltek Ti is — azokért ha kell halunk mi is — A nagyvárad-i kir. Jogakadémia ifjusága.

Váradról a város képviseletében *Rác*

Mihály főjegyző, *Bordé* Ferenc és *Komlóssy* József tanácsos mennek Aradra. A függetlenségi és 48-as pártból *Szokoly* Tamás elnök vezetése alatt mintegy 15-en mennek. A jogakadémia pedig *Szokoly* Tamás joghallgatóval képviselteti magát. Az öreg 48-as honvédek közül szintén többen mennek át Aradra a gyászünnepélyre.

A Váradon lefolyó ünnepség programja a következő:

Reggel 9 órakor gyászmise lesz az ujjvárosi róm. kath. templomban, 10 órakor ugyancsak gyászsztentisztelet az olasz róm. kath. templomban, 11 órakor *Nagy* Sándor emléktáblájához fognak vonulni s ott folyik le az ünnepség az alábbi programmal:

Apotheozis, éneklí a ref. daloskör.

Emlébeszéd, mondja *Fálffy* Béla, a Tiszántul hely. szerkesztője.

Áld meg Isten, éneklí a kath. legényegylet dalárdája.

Alkalmi vers, szavalja *Knapp* Lajos joghallgató.

Szózat, éneklí a ref. daloskör.

A joghallgatók este 6 órakor rendeznek gyászünnepélyt, melyre külön meghívókat nem bocsájítottak ki, hanem ez uton hívják meg a város közönségét. Erre vonatkozólag felkérünk a következő sorok közzétételére:

A nagyvárad-i kir. Jogakadémia ifjusága f. hó 6-án d. u. 6 órakor az aradi 13 vértanu kegyeletes emlékezetére a Jogakadémia disztermében

hazafias gyászünnepséget

rendez, melyre Nagyvárad város közönségét tisztelettel meghívja

az elnökség.

Műsor.

Megnyitó. Mondja: *Medvigy* Gábor az önképzőkör elnöke.

»Tizenhárom« *Palágyi* Lajostól. Szavalja: *Sebő* Mihály.

A nap méltatása. Beszéd. Mondja: *Fapp* János.

Ünnepi beszéd, mondja: *Krüger* Aladár. Október 6. Ifj. Ábrányi Kornéltól. Szavalja: *Dukesz* István.

Ideje is volt, mert még ugyszólván nem is néztem szét a közönségen. Körüljártatva szememet, a jobb oldali páholyban egy eddig nem látott szépség köti le figyelmemet. Fiatal, ugy két-három hónapja hosszú szoknyás hölgy lehetett, hanem szép volt, . . . nagyon szép. A fiatalág rózsás üdesége csak ugy sugárzott a gázlángok ráeső sugarában. Szóval igen szép volt.

Nem is igen néztem én többet szegény Lilát. Ha elfordítottam szemem a szinpadról, ugy biztos, hogy az ismeretlenek páholya felé meredt az.

Egyszer csak mit látok?

A bájos tündér mosolyogva köszönetet felém.

Hogy jutok én ehhez? Persze, hisz nem nekem szól, hanem . . . De hát kinek? Körülnézek. Akkor látom, hogy Lila a boldogságtól szinte sugárzó arccal fogadja a köszöntéseket és szemével majd kinézi a páholyból. A mint észrevettem, hogy ránéztem, abban a percben ijedtem és elvörösödve fordítja előre tekintetét. Akár csak ismeretlenségünk idejében. De hát akkor nem engem gursztált! Persze! Jaj a szemtelen! És kezdtem elbidegedni a gólyámtól. Hanem a kíváncsiság mégis csak felmelegített.

— Honnan ismeri azt a hölgyet Lila ur?

— Azt . . . azt kérem még Szarvasró ismerem.

— Hát oda valók?

— Igen. A közeli Bagdady grófok főerdészének a leánya: Zöldszin Ilonka.

— Ő is . . . Akarom mondani, ugy lát-szik . . . no igen . . . tán minden szép lány Ilonka. De mit keresnek ők itten?

— Ugy látom rokonoknál vannak, mert az egyik hölgy a mamája, a másikat nem ismerem. Talán Őles ur ismeri?

— Nem én! hanem hogy szép, azt mondhatom.

— Ki? Az a hölgy?

— Dehogy! Ilonka!

Azután keveset tárgyaltunk egymás közt, hanem annál többet tekintettünk lopva a jobb páholy felé. Már én is kezdtem pirulni, ha tekintetem a Benedekével találkozott.

Kinos gyönyörűnkől az előadás vége riasztott fel.

— No Isten áldja meg, a viszontlátásig kedves kollega ur, fordulok Lilához avval a föltett szándékkal, hogy előre sietve a kapunál megvárom őket és követve megtudok valamit körülményeiről.

Nem is kellett sokáig várnom. A hölgyek jöttek és én hűségesen követtem őket egész »a fehér csikó«-ig. Tehát itt vannak szállva! Nem sokat érek vele, de evvel is többet tudok.

Megfordultam és gondolkoztam. Azon, hogy hová menjek? Haza, vagy pedig . . .? Végre is ugy döntöttem, hogy vagy pedig . . .

Ilonkáról gondolkodva sétálok le s fel, várva, hogy összeakadok valakivel. De bizony nem jött senki. A mint a »Kinai császár« kávéház elé érek, abban a pillanatban kezdik

rá a cigányok azt a holtat is feltámasztó nótát, miszerint:

»Nem ütök a jogászt agyon!«

Eh haj! Ezt csak magamfajta ember kedvére huzhatják. No már ezért bemegyek.

Be is nyitok. Hát kit látok? Azt, a kire gondolnak: Lila Benedeket.

Ott ül egy asztalnál és huzatja magának erősen. (Látszik hogy gölya, mert igen hamar elkezdte.)

Még ha nem is akartam volna odaülni az asztalához, oda kellett volna, annyira marasztalt, de miután éppen oda akartam, az első jó szóra megtettem. No aztán volt ott . . . de nem is mondom el . . . csak annyit mégis, hogy észrevettem rajta, miszerint keservéből mulat. Valami benső buja lehet. Látszik is rajta.

— Testvér! — szólok hozzá. Neked valami bajod van.

— Ajjaj!

— Barátom. Beszélj el, öntsd ki előttem bánatod tengerét, hátha segíthetek, jó tanácsot, vagy valamit adhatok.

— Jajaj!

— De hát ne légy gyerek! Edes Benedek a te jó barátod szól hozzád . . .

De már erre Benedek ott csüngött a nyakamban és össze-vissza csókolott. (Brrr!)

— Hé gyertek, fordul egyszerre a cigányokhoz, megyünk, azt a nótát fogjátok majd huzni . . .

A papirkosárból.

Haladjunk a korrall!

Tudvalevőleg a művészetben jelenleg az u. n. szecsessziós izlés uralkodik, a melynek ismertető jele, hogy egyáltalán semmiféle izléshöz sem ragaszkodik.

Egy jó barátom egyszerre híres lett azokkal a festményeivel, a melyeket eddig minden tárlat és minden műáros ezzel az egyszerű jelzéssel látott el: »mázoló munka.«

Változnak az idők, változnunk kell nekünk is.

Van a szerkesztőségben egy hatalmas kosár, a melyet minden nagysága daczára minden héten ki kell üríteni, a melyre átkozódó ódákat és röpiratokat irtak Nagyvárad titkos poétái és nyilvános tárczairói: a papirkosár.

Tudvalevőleg az ide kerülő munkákra csak azért nem írjuk rá hogy »mázoló munka,« mert akkor erre egy saját külön kellene fogadni busás fizetés mellett.

Végre ütött a »mázoló munkák« órája. Nagy kár is volt ezeket a remekműveket idáig is hevertetni. A haladó korrall a titkos irodalom megmozdult, kitör és eget kér. Mi nem állunk utjába a tehetségek érvényesülésének s ezennel megkezdjük a remekművek közlését egy megható verssel. Ajánljuk Szász Károly ur saját figyelmébe kiváló rimeieért.

Ö-höz.

Megmondhatnád babám
Az édes mamának,
Mi a menkőnek tart
Téged csak magának?
Megmondhatnád, hogy én
Csak téged esodállak,
Oly bájosak rajtad
Ama csoda állak.

Karom büvajkidat
Ha ajkamra zárja,
Érzelmimnek te
Leszel a bazárja,
Nálad lesz kapható
Csókimmak az árja,
Mig csattogó ajkad
Azt az árt bezárja.

Langyos holdvilágnál
Ha érted epednék,
Bárcsak zúgó szívem
Érted megrepednék!
Elhinné mamád, hogy
Szűm, szám érted égne,
Akkor ide adna
Talán feleségnek!

Fülemile.

Adolár.

A másolat hitelül

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél-1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Október 6. A szünügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor.
Október 5. 6. 7. Népfelkelők jelentkezése a kis-város-bázán reggel fél 8 órakor.

Október 19. 20. 21. Ellenőrzési szemle a várban. (Közös hadsereg.)

Október 23. 24. 25. Ellenőrzési szemle a honvédkiegészítő parancsnokságnál reggel 8 órakor.

* **A király nevenapja.** Tegnap Ő Felsege neve napja a helybeli székesegyházban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt. Az Istentiszteleten jelen volt a helybeli őrség, az összes hivatalok, hatóságok s az iskolák növendékei tanáraik vezetése alatt, ezeken kívül nagy számban a város intelligens közönsége. A sz. misét dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök mondotta fényes segédlettel.

* **A polgármester a fővárosban.** Dr. *Bulyovszky* József polgármester ma reggel a gyorsvonattal Budapestre utazik, hogy résztvegyen egy vasuti üzletvezetőségnek Nagyváradon leendő felállítására tárgyában a keresk. miniszternél tisztelgő küldöttségben. A polgármester ezen utja alkalmával a városnak az egyes miniszteriumokban heverő ügyeinek is utána jár.

* **A szünügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város törvényhatósága azzal a feltétellel adta meg *Nagy-Bölony* József intendánsnak 3 évre a játsszasi engedélyt, hogy ha ezen időn belül a téli színházat megnyitják, azon év nyarán nem működhet Nagyváradon a kolozsvári szin-

ház személyzete. Most már mind bizonyosabbá válik, hogy a jövő év novemberében megnyitják az új téli színházat s így a jövő nyáron nem lesznek nálunk színielőadások, feltéve, ha Bölony nem nyer pár hónapra külön játsszasi engedélyt. A szünügyi bizottság a szerződés felbontását fogja véleményezni. E tárgyban okt. 6-án délután ülést tart, melyre vonatkozólag a következő meghívót vettük:

A szünügyi bizottság tagjait a folyó hó 6-án d. u. 3 órakor a városháza termében tartandó bizottsági ülésre tisztelettel meghívom. Tárgy: Elnöki előterjesztés a kolozsvári nemzeti színház intendánsával kötött szerződés felbontása tárgyában. Nagyvárad, 1899. október 4. *Hoványi* Géza, szünügyi bizottsági elnök.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási szakbizottsága ma, csütörtökön, okt. 5-én délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Áthelyezések.** Király Ő Felsege *Szurmay* Sándor nagyvárad 4. honvéd gyalogezredbeli őrnagynak, ezen ezrednél létszám felett való vezetése mellett, a honvédelmi miniszterium állományba való áthelyezését legkegyelmesebben elrendelte. — *Hajdu* István és *Léderer* Miksa főhadnagyk a 37. gyalogezredből október 1-jével a m. kir. honvédség tényleges állományába helyeztetek át.

* **Iparos tanonc iskolai értesítés.** Tudomására hozom a t. tanoncztartó mester uraknak, hogy f. hó 6-án — 1849. okt. 6-ának 50 éves fordulójára alkalmából — az ipariskolai előadások szünetelni fognak. Nagyvárad, 1899. október 4. *Ragány János*, iparokt. biz. elnök.

* **A város költségvetése közszemlén.** Nagyvárad város házi pénztára a kézi pénztárban kezelt alapok és alapítványok bevételei és kiadásairól az 1900-ik évre szerkesztett költségelirányzat, a tanács és pénzügyi szakbizottság f. év szeptember 29-én tartott együttes ülésében megállapítván az 1886. évi XXI t.-cz. rendelkezésének megfelelőleg az 1899. évi október hó 4 napjától 1899. évi október hó 19. napjáig terjedő 15 napon a városi számvevői hivatal helyiségében közszemlére kitétetni rendeltetett. Ezen körülményről

— Még a keserű kórságba . . . Csak tán nem éjjeli zenét akarsz adni? De ha igen, akkor ne ilyen korán. Aztán kinek?
— A fehér csikóban . . .
— A Zöldszin Ilonkának?
— Ühüm.
— Új le fia. Majd később. Elmegyünk. Hogyne, okvetlenül. De hát mi bánt téged, ezt csak megmondhatod egy igazi barátodnak.
— Az öröm édes Tihamér, az öröm.
— Az öröm?! Akkor nem értelek.
— Elhiszem. De várjál mindjárt megérted. Tudod én Szarvason jártam a nyolczadik gimnasiunot, Ilonka pedig a negyedik felső-leányiskolát. En megszerettem őt, ő meg engem . . . Szervusz öreg, ígynk . . . Hát aztán annyira megszerettük egymást, hogy megfogadtuk, hogy mi egymás nélkül többet el se leszünk. Vagyis csak addig, míg tanulmányaimat el nem végzem. Csak addig. Azalatt is irunk majd egymásnak. Szóval eljegyeztük mi saját magunkat. . . Szervusz öreg, ígynk.
— Most nincs más hátra, minthogy a jogot elvégezve beállítsak az öreg Zöldszin tatához és megkérjem Ilonka kezét.
— Szigorlat nélkül . . . 500 frttal?
— Dehogy, mikor a négy jogi évet elvégeztem.
— És te már akkor családot akarsz . . . Benedek! mese beszéd az. Erre én mondom azt, hogy ígynk.
— Nem mese az! Mondjuk akkor, hogy 5 év múlva.

— Hát a katonaság?
— Igaz biz a. Tehát 6 év. Hát mi az a hat esztendő?
— Több egygyel az ötnél. És akkor Ilonka lehet ugy 22—23 éves.
— Nem bánom én. De fogom tudni azt, hogy van egy értem hevülő szív és ez fog engem sarkalni mindig . . . ígynk öreg, szervusz.
— De hát mért vagy olyan bus?
— Már nem vagyok. Az öröm könnyei ültek ki szememen, hogy láttam őt, az én Ilonkát és boldogságomat nem mondhattam el senkinek.
— Hát aztán kibeszéltétek egymást?
— Nem mi. Nem is beszéltem vele egy szót sem. Hisz nem is tudtam, hogy itt van, a színházban láttam meg egész meglepetve persze.
— Most már értelek valahogy. Hát tiszta szivemből kívánom, hogy kitűzött czéled elérhessed.

— Az iskolai év már megkezdődött, mikor újra találkoztam Benedekkel. Egy istentelen hosszú veres toll lobogott a kalapja mellett. Persze, hogy az Érdes-párt hive volt.
— Ejnye Benedek lelkem, hogy nem a mi pártunkon vagy? Pedig meglátod, hogy Keczer-nye lesz az elnök.
— Nem bánom én. De megfogadtam, hogy a melyik pártnak a leghosszabb tolla lesz, én ott szavazok. Nektek meg még tollatok sincs.
— Minek az. Mi tiszta meggyőződésből és

nem a heczek kedvéért választjuk meg Keczer-nyét. De igaz ni. Hát . . . tudod . . . az éjjeli zene után mi történt?

— Ajjaj!
— Csak tán nem . . .
— Mit csak tán nem? ! . . . nem tudsz még egy szót sem és már sajnálkozol. Gyűrünk be Böhmnéhez és majd a szeparéban elmesélem.

Elhelyezkedtünk.
— Hát tudod édes Tihamér, másnap beállítok a »fehér csikó«-ba.
Szívesen fogadnak . . . különösen a mama . . . Beszélünk mindenféléről összeviessza mig-nem az jött szóba, hogy ki, hol töltötte a nyarat. Zöldszinék Feketeerdőn voltak . . .
— Szép hely!
— Szép a hogy a . . . ! Ekkor a mama elkezdi ujságot, hogy milyen jól el telt az idő s Ilonkának még szerencséje is akadt.

Egy fiatal család egyetlen fia megkérte a kezét.
— És maga Ilonka . . . fordulok az én angyalom felé.
— Én meg . . . elfogadtam.
— Jajaj! ezt én mondtam közbe.
— No hallottál ilyet. Ő elfogadta . . . Pedig nincs három hónapja, hogy megesküd-tünk egymásnak.

Igy higgy az asszonyi eskünek, melyet képes egy kataszteri mérnök látására megszegni . . . És így legyen az ember ideális.

Nagyvárad város közönségét azzal értesitem, hogy a közszemlére kitett költségelirányzatot a hivatalos órák alatt bármely adófizető polgárnak megtekinteni joga van s az ellen nem találni észrevételeiket a f. évi november hónapban megtartandó rendes közgyűlés határidejét megelőzőleg 5 nappal írásban a tanács, mint állandó választmányhoz benyújthatják. Kelt Nagyvárad város tanácsának és pénzügyi szakbizottságának 1899 évi szeptember hó 29-én tartott üléséből. Dr. *Bulyovszky* József, polgármester.

* **E. Kovács Gyula emléke.** A b. e. E. Kovács Gyula emlékét megőrkítő bizottság Nagyvárad városához fordult azon kérelemmel, hogy az elhalt nagy színművész árvái részére és szobrára adományt tegyen s gyűjtést indítson. A városi tanács E. Kovács Gyula árvái részére 50 frtot s szobrára szintén 50 forintot szavazott meg. Ezenkívül felkérte a polgármestert, hogy a gyűjtést indíttassa meg.

* **A színházi diszletraktár.** A nagyváradi téli színházhoz szükséges diszletraktárt a színházról különállóan, a város majorban szándékoztak felállítani s a költséget mintegy 10.000 frtra számította a főmérnök. A városi tanács tegnap foglalkozott az ügyvel s felhívja a színház építésére felügyelő bizottságot, hogy mondjon véleményt arra nézve, a diszletraktár hol építendő fel s mily költségbe kerül. A tanács a bizottság véleményéhez képest fog határozni a város major átalakítása ügyében.

* **A városok háztartásának reformja.** Kolozsvár városa mozgalmat akar indítani a városok háztartásának nagyobb reformja tárgyában. E célból átiratot küldött Kolozsvár a többi városokhoz s így Nagyváradhoz is és felvilágosítást kér az adósság, a törzsvagyon és a cselekvő tőkék állapotáról. Ez utóbbira könnyen és kurtán nyújthat Nagyvárad városa felvilágosítást: volt — nincs.

* **A városi főügyész fizetésemelése.** A városi főügyész a fizetésemelés alkalmával nem nagy javításban részesült s kárpozlásképpen a közgyűlés elhatározta, hogy a várossal kötött vállalati szerződések kiállításáért állapít meg bizonyos díjat s ezt a főügyész kapja fizetése pótlaként. A miniszter azonban nem hagyta jóvá az erre vonatkozó szabályrendeletet. Az ellen nincs azonban kifogása, ha a szer-

Nem érdemes a mai reális világban még a . . . pacsirtára se gondolni.

— Bizony nem a. Hát már most mit csinálsz?

— Mit? Böhmé lelkem, hozzon még egy cognacot és iszunk egyet öreg. Jó lesz? Persze, hogy jó! De legalább elmondhatom, hogy én a golya tanítottam nálam öregebb jogászt élettapasztalatra.

— És te azt hiszed, hogy én nem előre tudtam már a történet végét?

— Honnan? A vörös tollról?

— Dehogyan. Hanem, ha most nem csipik meg a mérnököt, megcsipnek jövőre egy telekkönyvvezetőt. De mire te elvégzed a jogot, Ilonka biztosan asszony már régen . . . vagy pedig vén lány . . .

— És akkor meg nekem nem kell.

— No látod!

Szerencsére hogy bejött egy pár jogász alak, mert Isten tudja miféle életigazságokat sütöttünk volna ki. És én azt is mind de mind leirtam volna . . .

A legközelebbi találkozáskor megint busulni látom Lilát.

— Ejnye Benedek, hát komolyan bankódozik még most is a hűtlen után?

— Bankódozik az ördög. De bosszant, hogy mindig ott voltam az órán, csak ma nem és egyszerre két abszentiát fogtam.

— Soh'se busulj azon! Lesz a még több is.

zódések után díjakat szed a város s ezt a főügyész javadalmazására fordítja, azonban a főügyész fizetésemelést egy összegben meg kell állapítani s ha ez az összeg a szerződési díjakból be nem folya, a hiányt a házi pénztár fedezi. A városi tanács a szerződés-készítési díjakat a következőkben állapította meg: 300 forintig terjedő szerződések után 3 forint, 500 forintig 5 forint, 1000 forintig 10 frt; s ezen felül minden ezer forint után 3 forint, de 300 forintnál magasabb nem lehet a szerződés-készítési díj. A díjakat október hó 15-től kezdve szedik. A főügyész fizetésemelésére nézve a főszámvevőt hallgatják meg.

* **Kiakolbólitott bérlők.** Nagyvárad gazdasági ügyosztálya serényen örködik a felett, hogy a városi földeken bérlők miként tartják be a szerződés pontjait s megfelelően változtatják-e a kalászos és hüvelyesek termesztését, amely nagyon fontos a föld kihasználása tekintetéből. 21 városi földbérlő nem tartotta be a szerződést, amiért is a városi tanács ezeknek azonnal felmondta a bérletet s már ez ösztől kezdve másoknak adja a szántó-földeket.

* **Százezer frank pályadíj életmentő készülékre.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a következő hirdetményt:

Néhai *Pollok* Antal amerikai polgár örökösei az ő emlékére egy pályadíjat alapítottak *Pollok* Antal emlék-díj címen.

A díj összege 100.000 frank, mely nemzetközi pályázat útján a tengeri szerencsétlenségeknél használható legjobb életmentő készülék jutalmazására fog fordíttatni. Az összeg a washingtoni »American Security and Trust Company«-nál van letéve s a pályadíj nyertesének azonnal ki lesz fizetve, mielőtt a jury ítéletét meghozta s azt az 1900. évi párisi kiállítás főmegbízottja által az Egyesült Államok titkárával közölte. A pályázat a párisi kiállítással kapcsolatos. Az érdeklődőknek a jury a részletes feltételeket megküldi. Felvilágosítással szolgálnak: a jury tagjai Párisban; vagy Charles J. Bell, president of the American Security and Trust Company, No. 1405. G. Street, Washington, District of Columbia. U. S. A.

* **Egy hősnő.** A debreczeni vasuti hivatalnál nemrég sikkasztás történt. Fodor Irma vasuti pénztárosnő sikkasztott el néhány száz forintot, mert az anyja gyógyításának a költségeit nem győzte. Mikor nesztét vették a sikkasztásnak, a leány félelmében öngyilkossá lett. Ezt az esetet a Pethő Sándor szerkesztésében megjelenő Népszava című szociálista újság július 30-án »Egy hősnő« című cikkben így kommentálta:

Nem nézhetne, hogy mint sorvad el napról-napra jobban édes anyja, hanem mint igazi hősnő megtörte lelkének ellenállását s kivett a pénztárból néhány forintot. Szegény proletár volt, tehát kíméletlenül kellett lakolnia. Tisztességes volt, tehát el kellett buknia. Áldozat volt, de nekünk több. Nemes alak a romlott korban, melynek bukása még nagyobb ellenszenvvel és undorral tölt el bennünket a mai társadalmi rend ellen, melyben ily jellemű egyéneknek szégyenben és kinban kell elpusztulni, míg a bünbe sülyedt csillogó külsőben járó romlott alakok, pálczát törve az igaz feje fölött gyönyörben és boldogság között élnek.

A királyi főügyészség osztályelleni gyűlésre való izgatás miatt fogta pürbe a cikk szerzőjét, Kenéz József szociálista agitátort, a ki fölött most ítél az esküdtbiróság. Az esküdttek hét szóval öt ellen nem vétkesnek nyilvánították a vádlottat, a kit ez alapon a sajtóbíróság felmentett a vád alól.

* **Könnyen szerzett képesítés.** Az ország minden részéből tódultak vizsgálatra fiatal emberek a rákos-palotai magán polgári iskolába, ahol könnyű szerrel megszerezték a négy osz-

tályról szóló bizonyítványt. Így jutottak be aztán egyes hivatalokba. Az esetet aztán Nagyváradról feljelentették a csendőrségnek, ahonnét széleskörű nyomozást indítottak meg, amelynek nyomán állítólag kiderült, hogy a rákos-palotai polgári iskolában pár száz forintért minden tanulás nélkül lehetett ilyen bizonyítványokat kapni. Tegnap jött Nagyvárad városához az I. csendőrkerületi parancsnokságtól egy átirat, amelyhez egy Nagyváradról küldött feljelentés is mellékelve van. A feljelentésben az áll, hogy Nagyváradon 20 fiatal ember van hivatalban ilyen bizonyítvány alapján. A további eljárást a polgármesteri hivatal eszközli. Hír szerint a rákos-palotai bizonyítványokat mind bekérlik s megfogják vizsgálni.

* **Csődbe jutott kereskedő.** Frank Bernát tenkei kiskereskedő csődbe jutott. Bejelentési határidő november 14.

* **Lesseps és az aradi tizenhárom.** Türr István beszélte el a szabadelvű pártkörben tegnap este a következőket: Amikor 1885-ben a kiállítás alkalmából nálunk jártak a francziák, nagy részük lerándult Arad városába is. Ott aztán valaki figyelmeztette őket az aradi vértanukra. Rögtön el is mentek valamennyien a vesztőhelyre. Az öreg Lesseps Ferdinánd ment elől s a mikor odaért, keresztet vetett. Aztán kiegyenesedett s lángoló beszédet tartott az egybegyűlt nagy közönség előtt.

— Keresztet vetettem — mondta — mert ez a hely szent hely. Martirok sirja fölött állunk, martirokén, akik véruket ontották a hazájukért, annak szabadságáért és dicsőségéért. Fölszólítalak benneteket, magyar haza fiai, hogy ápoljátok kegyelettel az ő emléküket! Legyenek ők a ti büszkeségetek. Órizzétek meg az ő szent neveiket! És az ő emléküket tanítsa benneteket — nem a meghasonlásra — az egyetértésre!

Körülbelül így beszélt az őz Lesseps s egy könnyet törölt ki a szeméből, hogy bevégezte beszédét.

* **Inség Kelet-Indiában.** Kelet-Indiát ismét éhínség fenyegeti. Bombay-i főkonzulátusunk a következőket írja: Még be sem hegedtek jóformán a sebek, melyeket az 1896—97-iki éhínség ütött az országon és most azok újból felfognak fakadni. Egyre táplálták eddig a reményt, hogy bő eső áll majd be és megmenti a termésnek legalább egy részét, de ez a remény nem valósult meg. Sok kerületben, nevezetesen Bombay, Sind és Dél-Pundsab tartományokban félannyi eső sem volt, mint rendszeren. A nagy szárazság következményei már is mutatkoznak. Az élelmiszerek és a takarmány árai rohamosan emelkednek; már is akkorák, mint éhínség idején. A takarmányhiány következtében a teheneket 1—2 rupiával (1.60—3.20 korona) vesztegetik és a marha tömegesen hull. E mellett a pestis is pusztít. A hatóságok inségmunkákat határoztak el, nevezetesen vasutakat és öntöző csatornákat fognak építeni, hogy az inséges lakosság keresethez jusson.

* **Ujabb sorsjáték.** Az osztálysorsjátéknak egy új ciklusa kezdődik, 100.000 sorsjeggyel s 50.000 korona nyereseménnyel, amelynek rövid idő múlva lesz az első húzása. A legnagyobb nyeresemény 1 millió korona. Török A. és társa budapesti bankháza, mint a sorsjegyek főelárú-sítója, lapunk mai számához mellékelve küldi olvasóinknak a sorsolásra vonatkozó prospektust és felhívást, melyet ajánlunk a közönség figyelmébe.

Az eltűnt Perotti.

— Megint egy öreg ember, aki nem vén ember. —

A magyar királyi operaház hírneves tenoristájának, a 60 éves Pirottinak eltűnése a 25 éves Bartóki Matild énekesnővel képezi most fővárosszerte a beszéd tárgyát.

Perotti Gyula a nyáron bejárta Magyarországnak egy egész csomó kisebb és nagyobb városát. Bartóki Matilddal járt vidéki köruton.

A vidéki vendégszereplés egyáltalában nem ütött be. Perotti — bizonyára Bartóki Matild unszolására — az alföldi városokat járta sorra és például megtörtént vele többek között Mezőturon és Szarvason az is, hogy nem tudott előadást tartani, mert nem akadt publikum. Mezőturon Rakoczay szintársulatánál akart szerencsét próbálni egy közös előadással. Rakoczay azonban, látva a közönség hangulatát, nem ment bele a vállalkozásba.

Szinte kétségbeesve jött haza Perotti vidéki körútjáról, amely nemcsak hogy semmiféle anyagi eredménnyel nem járt, de még a megtakarított pénzt is fölemésztette. Bartóki Matildal utazott együtt s mivel bevételük sehol sem volt, nagyon sokba került a vidéki körút.

Perotti Gyula az utóbbi időkben annyira rossz anyagi helyzetben volt, hogy fényes lakását felmondta és az István főherceg szállóban húzta meg magát egy szegényes kis lakásban s különben is olyan egyszerűen élt, hogy ösmerősei csodálkoztak afölött, hogy ő, akinek régebben oly nagy jövedelmi forrásai voltak, aránylag ily egyszerű életre adta magát. Ennek az önmegtartóztatásnak azonban egyszerű oka volt, az tudniillik, hogy Perotti teljesen szegény ember lett, úgy, hogy még fizetésének nagy részét is adósságai törlesztésére kellett fordítani.

A vidéki körút is arra szolgált volna, hogy egy kissé regresszálja magát, mert a gazdag ember hírében álló Perotti, akinek pár évvel ezelőtt Triesztben még fényesen berendezett műkertészete is volt, nagyon szegény ember lett az utóbbi időben. Bőrspekulációkra adta a fejét s a börze neki is vesztét okozta.

Bartóki Matild az erőteljes kinézésű, fess leány teljesen megtudta hódítani a már hatvan esztendő művészt, ugyannyira, hogy Perottit már el sem lehetett képzelni a fiatal alig 25—26 éves művésznő nélkül. Mikor a vidéki körút után — amely teljes fiaszkóval végződött — hazajöttek a fővárosba, naponta együtt lehetett őket látni a New-York kávéházban.

Perotti pár évvel ezelőtt válópört indított a felesége ellen s ez a válópört most van a befejezés stádiumában. Operai körökben azt beszélnek, hogy ha válópörtét befejezte, elakarja venni feleségül Bartóki Matildot, aki annak idején az ő protekciója folytán került az Operához, ahonnan a Nopcsa-éra idején elbocsájtották.

Perottinak már régen az operánál kellene lenni, de helyette csak egy sürgöny érkezett, melyben tudatja, hogy Hamburgban van.

*

Bővebb értesülésünk a szenzációs dologról következő:

Színházi körökben már napok óta rendkívül feltűnést keltő hírről suttognak. Határozott formát a hír még nem öltött s hivatalos uton sem akarnak róla még semmit sem tudni.

Arról van szó ugyan, hogy egy előkelő énekművész nyom nélkül eltűnt.

A hír érthető igazottságot keltett művészkörökben s mindenfelé sokféleképpen tárgyalták.

A művész, aki nem más, mint Perotti Gyula, az Operaház tagja, az egész nyári szabadságát arra használta fel, hogy a vidéken körutat tett. Megfordult minden nagyobb városban, hol hangversenyeket rendezett. Mikor a nyári hangversenyezés megszűnt, a művész arra kérte a színház igazgatóságát, hogy Németországban vendégszerepeljen, mert a lejáró szerződését itt a színháznál nem óhajtja megújítani. Az igazgatóság Perotti kérését teljesítette anynyival is inkább, mert szerződés szerűleg csak október 1-én tartozik föllépni.

Igy Perotti az igazgatóság tudtával Németországban utazott — állítólag vendégszerepelni. De akik figyelemmel kísérték a németországi színpadok eseményeit s érdeklődtek Perotti iránt, azoknak feltűnt, hogy Perotti egyetlen-egy német színpadon sem lépett fel.

A színház igazgatósága szeptember hónapban a legnagyobb zavarokkal küzdött, mert a műsort összeállítani szinte lehetetlen volt. Mindenki várta tehát Perotti jöttét, hogy a megakadt műsort a kátyuból kisegítse. Október elseje megérkezett, de a művész nem. Az igazgató nyugtalanodni kezdett s intézkedett, hogy tudják meg, hol tartózkodik. A kutatások azonban eredménytelenek maradtak, mert Perottit elutazása óta nem látta senki s azt sem tudta senki, hogy hol tartózkodik.

Tegnapelőtt a művésztől végre távirat érkezett, melyben tudatja, hogy Hamburgban van. Vajjon mikor érkezett oda s meddig marad ott, arról nem adott hírt. Azóta ismét semmit sem hallottak róla. A hozzá intézett sürgönyök válasza nélkül maradtak s így színház körökben mindinkább az a nézet terjedt el, hogy Perotti Hamburgban hajóra szállt s átvitorlázott az új világba.

Színházi körökben ennek az esetnek igen érdekes magyarázatát suttogják. Volt Perottinak egy nagyon szép tanítványa és pártfogoltja: Bartóki Matild, aki néhány évvel ezelőtt alsóbb rangu szerepet töltött be az Operánál. Perotti tanította és pártfogásába vette a szép leányt és legutóbb azt kívánta az Opera igazgatóságától, hogy alkalmazza az Operánál. Az igazgatóság azonban nem teljesítette ezt a kívánságát és ez birta arra Perottit, hogy vissza se térjen Budapestre.

EGYESÜLETEK.

A katolikus kör választmánya tegnap tartotta meg októberi rendes gyűlését Dús László világi elnök elnöklete alatt. Jelen voltak: Dencs János, Jelinek Ferencz, Gálbory Sámuel, Frankó Endre, Tóth Márton, Grám Szilveszter, dr. Mártonffy Bogdán, Gábrilly Lajos, Pekánovits Imre vál. tagok, Jelinek Géza könyvtárnok, dr. Imrik Gusztáv titkár.

Elnök első sorban bemutatta a l. sz. káptalan átiratát, melyben a katolikus kör választmánya által *Nogáll* János püspök halála alkalmával küldött részvényilatkozatért köszönetét fejezi ki.

Felhívták továbbá az ünnepélyeket rendező és a vigalmi bizottság elnökeit, hogy a novemberi gyűlésen a télire tervbe vett programról jelentést tegyenek.

Új tagokul beléptek: Weiterschütz József, Györfly László, Tátray Kálmán.

IRODALOM.

Az oltár körül való szolgálás módja. A hitoktató és tanító uraknak igen jó szolgálatot tesz az a kis füzet, melyet *Brösztel* Lajos gyulai s. lelkész irt a ministrálás megtanításának. A kis füzet csinos kiállításban jelent meg Ára mindössze 10 fillér. A latin szavak kiejtés szerint vannak írva s minden egyes aktus érthetően, világosan megmagyarázva. E kis munka végre egy igazi jó ministrans könyv, mely a hitoktatók egyik legfáradságosabb munkáján, a ministráció tanításán segít alaposan. Megrendelhető Dobay János könyvkereskedésében, Gyulán.

A régi Egyiptom mezőgazdasága. A mezőgazdaság őstörténelmének ismertetése. Irta Milhoffer Sándor, neves hírlapíró. A mű Vitéz A. kassai gazd. szakkönyvkereskedés kiadásában jelent meg. Ára 1 frt 30 kr.

A mezőgazdaság őstörténelmének első összefüggő alakját Egyiptomban találjuk fel, a hol évezredes emlékművek, képirások és egyéb csak a hierogliphek által kibetűzhető jelek maradtak fel az utókornak, hogy abból a mult idők történetét kihámozzák. E csodaszerű világba vezet bennünket vissza Milhoffer Sándor könyve s vonzó, tanulságos és felette érdekes képet fest elénk az ősemberek gazdasági munkásságáról, törekvéseiről, az okszerű gazdálkodásra törő irány első nyomairól. A könyv gazdag tartalma kiterjed a mezőgazdaság minden ágára, tárgyalva vannak abban nemcsak az akkori mezőgazdasági növények, de minden a mi mezőgazdaságilag kultúra alatt volt, valamint tárgyalva van az állattenyésztés, a mezőgazdaság általános története, az akkori birtokviszonyok, talajviszonyok, a kertészet, szőlészet, erdészet, vadászat, halászat, állatgyógyászat, a kereskedelem s az akkori idők vallási szellemének megfelelő gazdasági ünnepek és ünnepségek. Mint olvasmány is érdekes e könyv s mint szakmunka uttörő gazdasági irodalmunk terén. E rendkívül becses munkát ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Igazságszolgáltatás.

Fánye Tógyer a törvényszék előtt.

Tegnap ismét a törvényszék előtt állott *Fánye* Tógyer, a rendőrség ismert alakja, egy társával: *Kiss* Károlylyal. Most rablással voltak vádolva, amelyet a nyáron követtek el Berettyó-Ujfaluban.

Mind a két vádlott érdekes alak, mind a kettő már több ízben volt büntetve. Bűnlajstromuk ez:

Fánye Tógyer büntetve volt:

14 éves korában lopásért 14 napi elzárásra;

15 éves korában lopásért 1 havi fogházra;

16 éves korában 8 napi fogházra;

20 éves korában 6 napi fogházra s végül

24 éves korában (tavaly) lopásért 6 hónapi börtönre.

Kiss Károly pedig elítéltetett:

23 éves korában lopásért 4 hónapra;

24 éves korában lopásért 1 esztendőre;

25 éves korában lopásért 6 hónapra;

28 éves korában lopásért másfél évre;

29 éves korában lopásért 6 hónapra;

30 éves korában lopásért 3 és fél évi fegyházra;

34 éves korában pedig egy ízben 2, majd 3 s végül 6 napi fogházra.

A rendőrség jelentése szerint ezenkívül mind a ketten »ismeretes« notorius tolvajok, akik a tisztességes munkát kerülik s lopásból élnek. Ugyancsak a readóri jelentés szerint mindketten számtalanszor állottak már vizsgálat alatt, *Kiss* Károly egyszer gyilkosság vádjával is.

Legutóbbi cselekedetük az volt, hogy kimentek a nyáron Ujfaluba s ott az ismert »tárcza eldobási« művelettel elvették egy szerencsétlen paraszt embernek *Szendrey* Eleknek a pénztárczáját, amelyben százötven frt volt. Fánye a pénzzel azután visszajött Váradra s a sikerült üzlet örömeire óriási murit csinált. Ez feltűnt a rendőrségnek s így hárult rá a gyanu.

A káros felősmerte a tetteseket s Fánye nem tagadta sokáig tettét, beösmerte azt a legnagyobb részletességgel, azonban a tárgyalás során úgy ő, mint vádlott társa mindent tagadott. A legnagyobb rafinériával védekezett,

mindenre volt mentsége és nem lehetett zarvarba hozni. Azt mondta, hogy a csendőrök kinozták s hogy azért vallott meg mindent, ez a védekezés azonban meg lett czáfolva a tanuk által.

Érdekes volt *Rostás* János tanunak a vallomása. Ez az ember a vizsgálat során igen terhelően vallott a vádlottakra, míg a végtárgyaláson javukva vallott.

A tárgyalást a vádlottak vallomásai igen hosszúra nyújtották. Folyton újabb tanukra hivatkoztak, úgy, hogy a tegnapi egész napot igénybe vette a tárgyalás.

Késő este volt, amikor dr. *Móré* Pál kir. törvényszéki bíró — aki a tárgyaláson elnökölt — kihirdette a törvényszék ítéletét, mely szerint Fánye Tógyert három évi fegyházra, Kiss Károlyt pedig két évi börtönre ítélték s így a rendőrség ismert alakja három évre letűnt a szereplés színteréről.

Az ítélet ellen mind a két vádlott felebbezett.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Molnár Géza.*

- 2845. Szücs Sándor és társa lopás.
- 2871. Szabó Sándor becsületsértés.
- 2872. Kohn László becsületsértés.
- 2873. Szelka Mihály becsületsértés.
- 2896. Benkő József testisértés.
- 2398. Csák Mária sikkasztás.
- 2902. Hengye Mojsza hamis eskü.
- 2965. Kovács József és neje becsületsértés.
- 2988. Lakatos István becsületsértés.
- 2889. Keeskés János becsületsértés.
- 2938. Mészáros Lajos és t. testisértés.
- 2939. Pópa Tógyer és társa ingatlen vagyon rongálás.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

- 2105. Safrán Emil — Kirics Döme.
- 2107. Vészi Károly — Molnár Vincze.
- 2112. Dalka Márk — Bok Juon.
- 2504. Özv. Kővári Istvánné zálogjog törlési ügye.
- 2306. Révai testvérek — Asbóth Gyula.
- 3308. Balázs Gusztáv — Klein Ignác.
- 2309. Juhász Tógyer — Pap János.
- 2357. Aradi polgári takarékpénztár — Sztoján Petru.
- 2450. Ilj. Ungár Mór — Gosztonyi Ferencz.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas.*

- 1744 Pusztai Lidia — Pusztai Andéás.
- 1745 Szinkó Imre — Barna Jozsefa.
- 1850 Turbutz Bálint — Horváth Zsuzsanna.
- 1866 András Erzsébet — Kíszel Pál.
- 1974 Uferbach Géza — Schadeberg Aranka.
- 2374 Veisz Morné — Veisz Mór.
- 2613 Bleir Katalin — Richlreit Péter.
- 2627 Grünvald Léna — Sternberg Gábor.

REGÉNY-CSARNOK.

A NAGY FEJMOSÁS.

(Katonai humoreszk.)

Lenz Fülöp után: *Idem.*

Mit is tett hát Stromberger? A szegény fiu buzgalmában még a csizmája talpait is kifényesítette épen olyan tükörsimára, mint a csizmaszárát és fejét, míg a sarokszögek tisztára csiszolva villogtak ki a feketeségből.

— Ide bámulj, számár! — Kezdte újra Trübsal a leckéztetést és olyan közel nyomta oda a csizma talpát az ujoncz orra elé, hogy ezen egy kövér fekete pont támadt a suvikszitól. Te naplopó, te jött ment csirkefogó. A ki azért csaptál fel katonának, mert odahaza nem volt már mit a szádba tenni, te nyomorult, inséges ficzkó tel Hanem meglesz

az örömed, ne főlj! Feljelentelek kutya még ma s azután függhetsz odabent a hűvösön, mint a kolbász a kéményben. Ugyan mondd meg igazán, nem valami éjjeli utczaseperő volt az anyád? (Trübsal itt egy kevéské illudemes és izléses kifejezést használt!) És kedves apuskád nem az a pamut hálósapka-e, melyet a a fejükbe nyomnak a családapák s melynek hosszú csimbók van a szára végén. Másképp meg nem foghatom azt a pogány ostobaságot, a mi benned lakik, te kötözni való bolond te! S az embernek egy ilyen észnélküli kolonc-czal, a mihez ez az ember odavan kötözve, kell bajlódnia és vesződnie! Ugorj a legközelebbi eső csatorna alá és fuladj bele kölyök, vagy vitesd ki magadat trágyának a földekre, a káposzta ültetvények közé, azután ajándékozod oda a bőrödöt a sintérnek, hadd porolja ki s hadd adjon el, mint valami özvívíz előtti röpködő szörnyet, az állatkert számára. És most takarodj előlem! A kapu alatt kuczorog egy vén koldusaszony, menj, talán megfogad még az inasának.

Egyidejűleg galléron ragadta Trübsal az ujonczot s úgy labdázott vele, mint egy szítával. Majd vérszemet kapva a legénység röhögésén (jóllehet némelyek egy kissé görbe szemmel kísérték az altisztí virtust) újra rákezdte a szidást és dorgálást:

— Mit, te még nem is mégy?! (Hogy mehetett volna az istenadta, mikor Trübsal lefelve tartotta!) Még nem is mozdulsz? No jó, ám maradj! De aztán ne panaszkodj, hogy rossz szul bálnak veled, te talpas medve, te koldus, te naplopó, a ki vagy . . .

Stromberger szeméből kicsillant a köny. Távolról sem volt ő olyan lelkű, hogy készakarva tetette volna magát ilyen ostobának. Isten ments! Csak a magasságbéli megmondhatója, mint szeretett volna okos ember lenni! Azok a becsületsértő szavak és szidalmak, melyekkel az altiszt őt elhalmozta, egészen leverték, boldogtalanná tették őt.

— Ugy-ugy! Csak pityeregj te krokodilus állat. Majd lesz még, ne busulj, más okod is szippantgatnod, szonytyolodottnak lenned. Nemcsak ez a kis gyenge pirongatás, a mit tőlem kaptál. Csak rakd szépen zsebre a bókokat s hidd el, hogy olyan vagy, ne, hogy még egyszer ismételjem azt előtted. Vagy tán jobban szeretted, ha újra lefestem neked, hogy milyen aljas, semmirekellő, haszon. . .

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

A király nevenapja.

Bécs, okt. 4. Ő Felsege nevenapja alkalmából Gruscha dr. biboros herczeg-érsek a Szent István-templomban ünnepi nagymisét mondott Te Deummal. Az istentiszteleten jelen volt Goluchowski gróf külügyminiszter, Kállay közös pénzügyminiszter, Clary gróf osztrák miniszterelnök a kormány tagjaival. Thun gróf volt miniszterelnök, Gautsch osztrák főszámszéki elnök, Plener közös főszámszéki elnök, Schönborn gróf, a legfőbb közigazgatási bíróság elnöke, Habietinek és Steinbach, a legfőbb törvényszék elnökei, Habrda rendőrfőnök, Lueger dr. polgármester a városi és községtanács tagjaival sly.

Bécs, okt. 4. Ő Felsege nevenapját a szokásos ünnepiességgel ülték meg. Bécs templomaiban és imaházaiban ünnepi istentiszteletek voltak, amelyekben a tanuló ifjuság és nagy számu ajtatos közönség vett részt. A fogadalmi templomban tartott istentiszteleten megjelentek Ottó, Jenő, Rainer, Ferdinánd Károly főherczegek, a tábornoki kar és a bécsi helyőrség csapatai. A misét Belopotoczký püspök, tábornoki vikárius mondotta

fényes segédlettel. A birodalom minden részéből érkeznek jelentések a nap fényes megünnepléséről. (M. T. I.)

Szell nem megy Bécsbe.

Budapest, okt. 4. (Saj. tud. táv.) *Szell* Kálmán miniszterelnök nem megy Bécsbe, hanem rátóti birtokára utazik.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, okt. 4. Clary gróf miniszterelnök ma délelőtt külön kihallgatáson volt Ő Felségénél. (M. T. I.)

Személyi hir.

Bécs, okt. 4. Lukács László pénzügyminiszter tegnap este ideérkezett. (M. T. I.)

Egy főispán párbaja.

Budapest, okt. 4. (Saj. tud. táv.) *Falugyai* Móríczi lipótmegeyi aljegyző egy társaságban sértő nyilatkozatot tett *Kürthy* főispánról. Amint ennek hírére vette *Kürthy*, provokáltatta *Palugyait*. A párbaj vagy az éjjel, vagy holnap lesz.

Gyulaiat menesztik.

Budapest, szept. 4. (Saj. tud. táv.) A Kisfaludy Társaság több tagja: Ábrányi Emil, Ábrányi Kornél, Bartók Lajos, Bársony István, Endrődi Sándor, Rákosi Viktor, Somló Sándor, Szigeti József, Váradi Antal stb. értekezletet tartottak Tolnay Lajos elnöklete alatt. Egyhangilag megállapodtak abban, hogy az aradi vértanuk emléke iránti kegyetlenségért Gyulai Pált a Társaság elnökségétől leendő visszalépésre kényszerítik. Elvárják különben, hogy Gyulai mielőbb önként otthagya az elnöki széket.

Párisi hírek.

Páris, okt. 4. A Figaró jelentése szerint Durot, a Petite République szerkesztője ma Le Creusotba érkezik, még pedig, mint általában hiszik, hivatalos és döntő megbizással.

A Journal jelenti, hogy Madame Adam lemondott a Nouvelle Revue szerkesztéséről. (M. T. I.)

Transzvál.

London, okt. 4. A Standardnak jelentik New-Castleből 2-iki kelettel: A búr haderőnek a natali határt fenyegető előnyomulása hirtelen megakadt. A New-Castletől északra és keletre emelkedő magaslatokon összegyűlt burgherek nagyobb része visszatért eredeti támaszpontjára, Sandspruit mellé. A Standard levelezője azt mondja, hogy nagy számu haderő nem tarthatja magát hosszabb ideig azon a vidéken, mert kevés a takarmány.

Bloemfontein, okt. 4. A boshofi járásfőnök távirati jelentése szerint az angol csapatok Kimberley mellett állépték Oranje szabad állam határát.

London, okt. 4. Jól értesült körökben ma az a nézet jutott kifejezésre, hogy a Transzvállal való tárgyalások folytatására és a viszály békés elintézésére aines kilátás, ha csak Transzvál el nem fogadja az angol javaslatokat.

London, okt. 4. A Lloyd táviratot kapott Fokvárosból, a mely szerint ott hire jár, hogy a transzváli kormány 500,000 font értékű aranyat, a melyet arra átszállítottak, lefoglalt. (M. T. I.)

Yacht-verseny.

New-York, okt. Az American-Cup-ért folyó öt nemzetközi yachtverseny közül az első ma tartották meg. A verseny eldöntetlen maradt, tehát meg kell ismételni.

Kína.

London, okt. 4. A Times tegnap Sanghaiból táviratot kapott, a mely szerint beavatott kónokben hire jár, hogy Csang-Csi-Tung azt tanácsolta a kormánynak, hogy azzal az amerikai szindikátussal, a melynek szerződése van a kanton-hankau vasut építésére, szakítsa meg a tárgyalásokat és ruházza át a vállalatot. A francia-belga Bulvan-társaságra, a mely Seng vasuti igazgatóval és másokkal már régóta titkos tárgyalásokat folytat a szerződés elnyerése végett.

Tömeges mérgezés.

Kharkov, okt. 4. A múlt hónap 29-én száznál több ember mérgezési tünetek között megbetegedett. Most kiderült, hogy egy cukrász szándékosan arzénikumot kevert a süteményébe, a melyből a megbetegedett emberek ettek.

Muraviev Spanyolországban.

San Sebastian, okt. 4. A madridi orosz nagykövét, a ki Biarritzba utazik, hogy Muraviev gróf orosz külügyminiszterrel értekezzen, átutazóban ideérkezett. A nagykövetet a pályaudvaron Silvela miniszterelnök fogadta. Hir szerint Muraviev gróf San Sebastianba érkezik, hogy a régens-királynénak bemutatkozzék és Silvela miniszterelnökkel konferáljon. (M. T. I.)

Andrée.

Stockholm, okt. 4. Az Aftonbladet mai számában Eckholm dr. azt a nézetét fejezi ki, hogy a talált sarki bóját Andrée valószínűleg vontatóhorgonynak használta, a mikor léghajója a nyílt tenger fölött lebegett, e közben a bója egy jégdarabhoz ütődhetett és így elszakadt. Ha Andrée így használta a bóját, természetesen lecsavarta a tudósításokra szánt hengert és a zászlót, mert az volt a szándéka, hogy mihelyt szárazföld fölé ér, újra fölhuzza a bóját, hogy rendeltetésének megfelelőleg használja. (M. T. I.)

Midhat basa fia.

Filippopolj, okt. 4. Konstantinápolyi jelentések szerint Midhat basa fia, a ki Athembé szökött, kijelentette, hogy bizonyos föltételek mellett hajlandó visszatérni Konstantinápolyba. Előbb Angliába akar utazni, valószínűleg atyjának ott deponált papírjai ügyében. (M. T. I.)

Sztrájkolók zavargása.

Antwerpen, okt. 4. Sztrájkoló teherfuvarosok megátamadtak néhány járművet. A rendőrségnek fegyverhez kellett nyulnia. Néhány rendőrtisztviselő a dulakodásban megsebesült. Sok sztrájkolót letartóztattak. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

K. J. Nagyvárad. Köszönjük az elismerést újságírással járó kötelességnek tartjuk a közönség érdekét szolgáló s amiben lehet felvilágosítást nyújtani. A Debreczenre való hivatkozás ezuttal mellékesen történt. Hogy mily óriási különbség van a házberadó és a házostályadó rendszer között, közelebb részletesen kimutatjuk. — A Vid. illetve — jelzésű cikkeket Vidosits Gyula írja.

KÖZGAZDASÁG.

A birkák mint tarackpusztítók. A tarack irtására igen jónak bizonyult a tarackos földekre mindaddig birkákat hajtani, míg azokat egészen kopárrá legelték, körülbelül tíz nap múlva a tarack újból kihajt, mire a birkákat újra ráeresztjük. Mintegy nyolcz nap múlva a területet sekélyen felszántjuk s azonnal megboronáljuk. Amint most a terület újból kiszökdül, ismét birkákat hajtunk rá, melyek most már nemcsak a zöldhajtásokat rágják le, hanem a gyökereket is megeszik. E szántást és legeltetést a szükséglethez képest ismételtjük, végül jó keskeny barázdákat fogván, mélyen

felszántjuk és meggyőződhetünk róla, hogy a következő évben tarack nem fog mutatkozni.

A luczerna termés fokozása. Tudvalevő, hogy a luczerna zölden is szárítva a legkitűnőbb, egy gazdaságban sem nélkülözhető takarmány. Baj azonban, hogy akármilyen talajon nem terem meg s hogy a legtöbb gazdaság csak korlátozott olyan minőségű földdel rendelkezik, amely a luczernát jól termi. Épen azért, mint általános törekvést tapasztalhatjuk a gazdaságközönségnél, hogy mindent elkövet luczerna termésének fokozása czéljából. Eddig rendszeresen a gipszet használták erre a czélra, ujabban azonban több helyt szuperfoszfát-gipszel tettek kísérletet. Ilyen kísérleteket végzett nemrég Rovara Frigyes jószágigazgató is, a mely kísérletek alapján nevezett kiváló kapacitásunk kimondotta, hogy a szuperfoszfát-gipsznek sokkal nagyobb a terméstfokozó hatása, mint a közönséges gipsznek s ezért annak használatát melegen ajánlja. A szuperfoszfát-gipszből 200 kg. használandó kat. holdanként. Hőolvadás után azonnal el kell szórni és a luczernást, a mint az kellőleg megszikkadt, erősen meg kell fogsolni.

A répa cukortartalma és a nitrogéntrágya. A cukorgyárosok a répa-termelőknek kiadott utasításokban rendszerint az a pontot is fel szokták venni, hogy a cukorrépa alá sok salétromot vagy nitrogéntrágyát adni nem szabad, mert ez a répa cukortartalmának ártalmára van. Ez állítás azonban egészen téves, amennyiben A. F. Kiehl több évre terjedő kísérletei szerint a fejtrágyaként használt mérsékelt adag chilisalétrom nemcsak a cukorrépa termést, de a répa cukortartalmát is minden évben fokozza. A chilisalétrom korán adandó és nem egy, de legalább két adagban, egy kat. holdra legfeljebb 80 kgnyi mennyiségben, midőn a szombatú hatást bárki is tapasztalhatja.

A különböző növények fagyállósága a táplálkozás mérvével szoros összefüggésben van. Az olyan növény, melynek elegendő táplálék áll rendelkezésére, biztosabban áttelel s egyúttal az állati ellenségeknek is biztosabban ellenáll, mint az, a mely táplálékban hiányt szenved. Ahol tehát erre szükség van, a fiatal és ennél fogva gyenge növényzetnek könnyen felvehető tápanyagot kell nyújtani azáltal, hogy összel szuperfoszfáttal, kénsavas ammoniak és mérsékelt mennyiségű chilisalétrommal megtrágyazzuk. Rozs és buza trágyázására vetés előtt vagy azal egyidejűleg 200—400 kg. szuperfoszfátot és kénsavas-ammoniakot és mintegy 60—100 kg. chilisalétromot szórhatunk el kat. holdanként. Mész szegény talajon megelőzőleg még oltott mésznek felhintése is ajánlatos. Az ilyen módon megtrágyázott vetés a rövid őszi fejlődési időszak alatt is jól megerősödik, dús levélzetet és mélyen a földbe ható gyökérzetet fejleszt s így a telet jól kiállja. Hüvelyes zöldbabot igen jól el lehet tartani, ha a hüvelyes babot, még mielőtt benne a szem igen kifejlődött volna, száraz időben leszedjük, a fonalakat róla lefejtjük, egy pillanatra forró vízbe mártjuk és miután egészen kihűlt, valami edénybe rétegezzük, úgy, hogy legalól jön egy réteg egészséges szőlőlevél, erre egy 7—8 cm. vastagságú réteg hüvelyes bab, azután megint szőlőlevél, úgy, hogy legfelül is egy réteg szőlőlevél legyen. Ekkor az egészet valami súlylával lenyomatjuk, úgy, mint a káposztát szoktuk, végül pedig mindig annyi sósvizet öntünk utána, amennyi abból elpárolog.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, október 4.

Az irányzat nyugodt.

Oszták hitel	—	—	—	—	368. ¹ / ₂
Magyar hitel	—	—	—	—	372. ³ / ₄
Allamvasut	—	—	—	—	339.—
Rimamurányi	—	—	—	—	336. ¹ / ₂
Magyar jelzálog	—	—	—	—	235.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	341.—
Wagon-kölesön	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	225.—
Magyar leszántító	—	—	—	—	251. ¹ / ₂
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	101.50
Déliavasut	—	—	—	—	65.08

Határidők.

Budapest, október 4.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt, és 35,000. mm. forgalom mellett az árak — krral magasabban jegyeztettek.

Buza októberre	—	—	—	—	8.88
Buza áprilisra	—	—	—	—	8.79
Tengeri szept.	—	—	—	—	5.06
Uj tengeri	—	—	—	—	6.66
Rozs okt.	—	—	—	—	4.90
Zab okt.	—	—	—	—	4.95
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	11.80

Bécs, október 3.

Az irányzat csendes.

Oszták hitel	—	—	—	—	861.80
Magyar hitel	—	—	—	—	866.—
Allamvasut	—	—	—	—	332.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden 1899. október 4-én

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	115.90
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	94.15
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,9%	—	—	—	—	119.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1%	—	—	—	—	99.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	119.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	93.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	99.—
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	96.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	—	—	—	—	161.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	—	137.—
Oszták járdék papírban	—	—	—	—	99.25
Oszták járdék ezüstben	—	—	—	—	99.15
Oszták járdék aranyban	—	—	—	—	117.50
Oszták korona járdék	—	—	—	—	99.25
Oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	135.50
Oszták magyar bankrészevény	—	—	—	—	900.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	368.50
Oszták hitelintézeti részevény	—	—	—	—	362.80
Párisi vista	—	—	—	—	332.75
20 frankos arany (Napoleond'or)	—	—	—	—	90.57
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	120.95
London vista	—	—	—	—	47.85
20 márkás arany	—	—	—	—	11.79

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

A »Széchenyi« kávéház

teljes újjáalakítása befejezést nyervén, azt 1. hó 5-én csütörtökön

BURA testvérek zenekara közreműködésével

ünnepélyesen megnyitom.

Kávéházam a legkényesebb izlésnek megfelelően újjáalakítva, új billiárdokkal szereltetett fel s így a n. érd. intelligens közönségnek kellemes találkozó helyül fog szolgálni.

A midőn t. vendégeimnek eddigi támogatásukért hálás köszönetemet nyilvánítanom, kérem azzal a jövőben fokozottabb mérvben szerencsételni.

Kiváló tisztelettel

Stern Sándor,

12. (1—1.)

kávés.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. bíróság mint tkvi hatósági közhírré teszi, hogy Thuzy Ignác belényes lakos végrehajthatónak Koszte Flóres és Koszte Anna f. Szabó Miklósné végrehajtást szenvedő elleni 8 frt 85 kr. közjegyzői díj iránti végrehajtási ügyében a vaskóhi kir. járásbírósg területén lévő Szerbest községében fekvő a szerbesti 73. sz. tjb. A. I. 13—24 r. sz. a. foglalt ingatlanokra az azután járó legelő és erdő járandósággal együtt az árverést 318 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi október hó 6-án d. e. 10 órakor Szerbest községében a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 31 frt 80 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyamnak számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt S. M. rendelet 8. §-ában

kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerint elismervényt átszolgáltatni.

Belényes a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1899. év július hó 31-én.

Petrovics Ferencz,

kir. alibró.

11. (1-1.)

Faeladási hirdetés.

A nagyváradi lat. szer. püspökségi uradalom Kristyóri erdőgondnokságához tartozó Kristyóri község határában fekvő »A« üzemosztály I. tag *Áries* nevű erdőrészeben 759.8 kat. hold vágásterületen becslés szerint található 31950 m³ lucfenyő valamint 44550 m³ bükk fatömeg *f. évi október hó 31-én* 22860 frt kiküldési ár mellett zárt írásbeli ajánlatok útján a nagyváradi l. sz. püspökségi uradalom erdőhivatalánál (főutca 18 szám) fog eladatni.

A 10% bánatpénzzel felszerelt ajánlatok f. é. október hó 31-én délelőtt 9 óráig Nagyváradon a l. sz. püspökségi uradalom erdőhivatalához nyújtandó be; a hol ugyancsak, valamint Vaskóhn a főerdési hivatalnál a szerződés feltételei a hivatalos óra idejében megtekinthetők.

A megajánlott ár számokkal és betűkkel irandó ki, azon kinyilatkoztatással, hogy az ajánlatot tevő a szerződés feltételeit ismeri és azoknak magát aláveti.

Nagyvárad, 1899. szept. hó 25.

241. 2-3.

Uradalmi erdőhivatal.

Nagyvárad város tanácsától.

11246/99.

Ajánlati felhívás!

Nagyvárad város tanácsa a Nagyvárad város területén építendő színházhoz szükséges következő munkálatokra pályázatot ír ki és pedig:

1. A színház belső diszítésimunkáira költség-előirányzati összegben 23098 frt 10 kr.

2. A színház belső festési és aranyozási munkáira összesen 4400 frt — kr.

3. A színházhoz szükséges vízvezetési és csatornázási munkáira 4802 frt 80 kr. összeg erejéig.

Ezen munkálatokról szóló általános és részletes feltételek, ugyszintén a részletes költségvetés a mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthező és tanulmányozható, vagy pedig Fellner és Helmer műépítészknél Bécsben két frt. lefizetés mellett, egyenként is beszerezhetők és kívánatra posta útján megküldetnek.

Minden egyes fent felsorolt munkákra külön-külön kell pályázni. A diszítési munkákra 1200 frt, a festő és aranyozó munkákra 220 frt és a vízvezetési és csatornázási munkákra 240 frt bánatpénz teendő le.

Bánatpénz letétele nélküli ajánlatok nem fogadtnak el; a bánatpénz akár az ajánlathoz csatolható, akár a városi pénztárba helyezhető és pedig készpénz-

ben vagy a törvényben megállapított óvadékképes értékpapirokban, utóbbi esetben a főpénztári nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Ugy az általános, mint a részletes feltételek és költségvetés hivatalos példánya az ajánlattevés előtt a mérnöki hivatalnál aláírandó, mi által ezen feltételek és okiratok teljes ismerete kijelentetik.

Felhívtnak tehát a vállalkozni szándékozók, hogy a bánatpénz letételét igazoló nyugtával vagy az értéknek megfelelő összeg csatolásával és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokat legkésőbb **folyó év október 25. napjának d. e. 10 órájáig** alulírt kezeihez annál is inkább nyujtsák be, mivel ezen határidőn túl érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok ugyancsak **1899. évi október hó 25-én d. e. 10 órákor** fognak a városi tanács által dr. Bulyovszky József polgármester elnöklete alatt az állandó árlejtési bizottsággal együtt felbontatni és nyilvánosan felolvasatni, mely eljárásnál az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A színház építési felügyelő bizottság ajánlata alapján a városi tanács fenntartja magának a jogot, a beadott ajánlatok közül tetszése szerint választani, vagy az egyes munkákat pályázaton kívül álló vállalkozóknak tetszése szerint kiadni.

Nagyvárad, 1899. szeptember hó

Dr. Bulyovszky,
polgármester.

Alkalmi vétel! Olcsó eladás!

A t. cz. közönség tudomására hozom, hogy a helybeli piacon **Bémer-tér** (Lévay-palota) volt Haraszti-féle áruraktárt megvettem és azt saját cégem alatt eladásra hozom.

Raktáron vannak: gyönyörű **ruhaszövetek** és **selymek, diszkellékek** és **bársonyok, szőnyeg** és **függönyök, női és férfi fehérneműek, zsebkendők** és **harisnyák,** továbbá **férfi nyakkendők, esőernyők, kitűnő keztyük.**

A felsorolt árucikkek **szigoruan szolid, olcsó szabott árak** mellett **kaphatók.** — Számos látogatásért esedezik

kiváló tisztelettel

Flegman Ármin.

Zöldfa-utczai üzletemben

női- és leány felöltők

rengeteg választékban kaphatók.